

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **Teplotechna - Prima, spol. s r. o.**, se sídlem J. K. Tyla 1, Teplice, zastoupeného Mgr. Kateřinou Mayerovou Bitterovou, advokátkou se sídlem Baarova 1594/16, Teplice, proti žalovanému: **Český telekomunikační úřad,** se sídlem Sokolovská 219, Praha 9, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 9. 2010, sp. zn. 7 A 48/2010,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

[1] Podstata řešeného případu se týká sporu společnosti GTS NOVERA, a. s. a společnosti Teplotechna – Prima, spol. s r. o. (dále „stěžovatel“) o povinnosti k peněžitému plnění za poskytnutou službu elektronických komunikací v celkové výši 191 066,40 Kč, vyplývající ze smlouvy uzavřené mezi označenými subjekty dne 19. 12. 2003.

[2] Stěžovatel podal včasnou kasační stížnost proti shora označenému usnesení Městského soudu v Praze, kterým byla odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí předsedy Rady Českého telekomunikačního úřadu ze dne 22. 2. 2010, č. j. 71 430/2009-603. Citovaným rozhodnutím byl zamítnut rozklad podaný proti rozhodnutí Českého

telekomunikačního úřadu („žalovaný“) ze dne 26. 6. 2009, č. j. 30 298/2008-635/XVI.vyř.-Dra. Tímto rozhodnutím žalovaný vyhověl návrhu společnosti GTS NOVERA, a. s. a uložil stěžovateli podle ustanovení § 64 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o elektronických komunikacích“) uhradit dlužnou cenu za poskytnutou službu ve výši 191 066,40 s příslušenstvím.

[3] Městský soud žalobu odmítl z důvodu chybějící pravomoci rozhodnout o ní ve správním soudnictví. Uvedl, že zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zvláštní senát“) usnesením ze dne 3. 9. 2004, č. j. Konf 81/2003 - 16, rozhodl, že revize správního řízení o povinnosti zaplatit dlužné telekomunikační úhrady musí proběhnout na základě žaloby podle části páté občanského soudního řádu. Stejný senát rozhodl o tom, že smluvní pokuta je soukromoprávním institutem zajišťujícím závazek (č. j. Konf 19/2010 - 13, č. j. Konf 11/2010 - 17). Jelikož předmětem těchto sporů v oblasti elektronických komunikací je posuzování nároku na smluvní pokutu, je logické, aby rozhodoval o smluvní pokutě ten, kdo je příslušný rozhodovat spory o porušení povinnosti, na jejímž základě tento nárok vznikl. Neuhrazení ceny za poskytnuté služby je porušením zákona o elektronických komunikacích a nárok na smluvní pokutu s tím souvisí. Městský soud dospěl k závěru, že žaloba napadala rozhodnutí, kterým správní orgán v mezích své zákonné pravomoci rozhodoval v soukromoprávní věci a proto ji odmítl [§ 46 odst. 2 a § 68 písm. b) s. ř. s.].

II. Obsah kasační stížnosti

[4] Stěžovatel v kasační stížnosti výslovně uplatnil důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tzn. brojí proti nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu městským soudem.

[5] Stěžovatel předně uvádí, že k vydání citovaných rozhodnutí nebyl žalovaný vůbec příslušný a proto se jedná o rozhodnutí nicotná. Navíc, společnost GTS NOVERA, a. s. byla zrušena a ke dni 1. 7. 2009 vymazána z obchodního rejstříku a bylo tak rozhodováno o právech již neexistujícího subjektu.

[6] Stěžovatel má za to, že z citovaných usnesení zvláštního senátu městský soud dovodil chybné závěry. Tvrdí totiž, že o nároku společnosti GTS NOVERA, a. s. byl od počátku oprávněn rozhodovat výlučně soud a nikoliv žalovaný. Proto měl městský soud rozhodnout o nicotnosti vydaných rozhodnutí žalovaného. Napadené usnesení soudu je prý však v tomto směru nepřezkoumatelné, jelikož není odůvodněn názor, že žalovaný rozhodoval v mezích svých pravomocí. Navíc, GTS NOVERA, a. s. se nedomáhala platby za služby či jiné plnění uložené na základě zákona o telekomunikacích, případně smluvní pokuty.

[7] Pro úplnost stěžovatel uvádí, že z důvodu právní jistoty podal žalobu podle části páté o. s. ř., avšak řízení o ní bylo Okresním soudem v Teplicích právě ze shora předestřeného důvodu zastaveno.

[8] Na základě uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[9] K této kasační stížnosti se žalovaný nevyjádřil.

III. Posouzení důvodnosti kasační stížnosti

[10] Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.). K tomu uvádí, že za situace, kdy městský soud žalobu odmítl, je předmět přezkumu prováděný zdejším soudem nutně omezen toliko na otázku zákonnosti tohoto odmítnutí. Pokud proto stěžovatel namítá, že rozhodnutí žalovaného jsou nicotná, nemůže se touto otázkou soud zabývat, jelikož i při hodnocení případné nicotnosti vydaného správního aktu k tomu musí být dána věcná příslušnost správního soudu. Jak totiž plyne z ustálené judikatury zdejšího soudu, „*v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu může soud vyslovit nicotnost rozhodnutí správního orgánu (§ 65 odst. 1, § 76 odst. 2 s. ř. s.) jen za procesního předpokladu, že žaloba sama není nepřípustná [§ 46 odst. 1 písm. d), § 68 s. ř. s.]*“ (viz rozsudek ze dne 21. 4. 2005, č. j. 4 As 31/2004 - 53, in: Sb. NSS č. 619/2005; obdobný právní názor též např. rozsudky ze dne 17. 3. 2005, č. j. 7 Afs 17/2005 - 42, ze dne 30. 3. 2006, č. j. 7 Afs 31/2005 - 94, ze dne 22. 8. 2006, č. j. 5 As 67/2005 - 88, vše na www.nssoud.cz).

[11] V projednávaném případě rozhodl žalovaný v intencích ustanovení § 64 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích, dle něhož „*účastník, popřípadě uživatel veřejně dostupné služby elektronických komunikací, je povinen uhradit za poskytnutou službu cenu ve výši platné v době poskytnutí této služby*.“ Vycházel přitom ze skutečnosti, že mezi společností GTS NOVERA, a. s. a stěžovatelem byla dne 19. 12. 2003 uzavřena smlouva o poskytování veřejných telekomunikačních služeb. Kompetenci rozhodovat tento spor dovodil žalovaný z ustanovení § 129 odst. 1 stejného zákona, podle něhož „*Úřad rozhoduje spory mezi osobou vykonávající komunikační činnost (§ 7) na straně jedné, a účastníkem, popřípadě uživatelem na straně druhé, na základě návrhu kterékoliv ze stran sporu, pokud se spor týká povinností uložených tímto zákonem nebo na jeho základě. Úřad rovněž rozhoduje spory v případech, kdy na straně osoby vykonávající komunikační činnost (§ 7) nebo účastníka, popřípadě uživatele, došlo ke změně na jinou osobu, zejména z důvodu postoupení pohledávky, převzetí dluhu, přistoupení k závazku.*“

[12] Z usnesení městského soudu, napadeného kasační stížností, plyne, že toto vycházelo z právního názoru zvláštního senátu. Nad rámec citovaných rozhodnutí zvláštního senátu je třeba poukázat na usnesení tohoto senátu ze dne 9. 9. 2008, č. j. Konf 27/2008 - 7 (in: č. 1738/2009 Sb. NSS), podle něhož „*o smluvní pokutě za porušení či nesplnění povinnosti vyplývající ze smlouvy uzavřené mezi osobou vykonávající komunikační činnost a účastníkem, popřípadě uživatelem (§ 129 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích), rozhoduje ten orgán, který je podle zákona příslušný k rozhodování sporů o porušení povinnosti samotné*.“

[13] Nutno uvést, že právě tímto právním názorem se řídil i městský soud v odůvodnění napadeného usnesení, když konstatoval, že o smluvní pokutě má rozhodovat orgán, který je příslušný k rozhodování sporů o porušení povinnosti, na jejímž základě vznikl nárok na smluvní pokutu (storno). Jestliže se proto v daném případě jednalo o postup podle čl. 16.2.3 všeobecných podmínek, který upravoval podmínky storna za výpověď uzavřené smlouvy, byla dána věcná příslušnost k rozhodování žalovaného.

[14] Stěžovatel v žalobě, na kterou kasační stížností odkazuje, namítl, že se o sankci nejednalo, jelikož neporušil svoji povinnost, nýbrž pouze využil svoje právo vypovědět smlouvu. Poskytovatel se tedy ve správním řízení domáhal platby, která nebyla platbou za

službu ani smluvní pokutou. K tomu zdejší soud uvádí, že z citovaného článku smlouvy plyne, že smlouvu či specifikaci smlouvy uzavřené na dobu neurčitou lze vypovědět, avšak podá-li účastník výpověď tak, že výpovědní doba skončí dříve než je stanovená minimální doba užívání služby, má poskytovatel právo vyúčtovat účastníkovi za období mezi koncem výpovědní lhůty a uplynutím minimální doby užívání služby jednorázovou částku (storno) ve výši ušlých plateb. Soud má proto za postaveno najisto, že předmětné storno představuje faktickou smluvní pokutu, a to za porušení povinnosti spočívající v nedodržení sjednané minimální doby užívání. Smysl tohoto storna pak spočívá v kompenzaci škod, resp. podnikatelských rizik, k nimž dochází právě v důsledku nedodržení této minimální doby.

[15] Jak ostatně uvedl zvláštní senát v citovaném usnesení č. j. Konf 27/2008 - 7, smluvní pokuta je typickým soukromoprávním institutem; jde o způsob zajištění závazku, jehož účelem je zpravidla peněžitá sankce za porušení či nesplnění (smluvní) povinnosti (§ 544 odst. 1 občanského zákoníku). Při posuzování pravomoci k rozhodování sporů na úseku elektronických komunikací, jejichž předmětem je právě nárok na smluvní pokutu, je však nutné především vycházet z charakteru povinnosti, která byla porušena. Vztah mezi porušenou povinností a nárokem na smluvní pokutu je totiž vztahem příčiny a následku, které nelze posuzovat odděleně; existence porušení povinnosti je přitom určující pro existenci nároku na smluvní pokutu, nikoliv obráceně. O smluvní pokutě proto bude rozhodovat ten orgán, který je podle zákona příslušný k rozhodování sporů o porušení povinnosti, za něž je smluvní pokuta vymáhána. Pokud je tedy ve smlouvě mezi osobou vykonávající komunikační činnost a účastníkem dohodnuta smluvní pokuta pro případ, že účastník neuhradí cenu za poskytnutou službu, je k rozhodování o smluvní pokutě příslušný žalovaný, neboť neuhrazení ceny za poskytnutou službu je porušením povinnosti podle zákona o elektronických komunikacích a nárok na smluvní pokutu je na toto porušení přímo navázán. Kdyby v takovém případě rozhodoval o smluvní pokutě soud, musel by nejprve posoudit, zda došlo k porušení povinnosti uhradit cenu za poskytnutou službu, což by však znamenalo nepřípustnou ingerenci do pravomoci navrhovatele, která je mu svěřena v citovaném § 127 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích.

[16] Lze tak uzavřít, že městský soud postupoval v souladu se zákonem i s výše citovanou judikaturou, pokud v daném případě přistoupil k odmítnutí žaloby stěžovatele. Protože městský soud dospěl ke správnému právnímu závěru, že předmětné storno představuje sankci za porušení povinnosti plynoucí ze smlouvy o poskytování veřejných telekomunikačních služeb, jednalo se o přezkum rozhodnutí vydaného správním orgánem v soukromoprávní věci a žaloba podaná k městskému soudu proto musela být odmítnuta (§ 46 odst. 2 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud tak neshledal naplnění uplatněného důvodu kasační stížnosti [§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.], a proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[17] O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. V případě úspěšného žalovaného nebylo prokázáno, že by mu vznikly náklady nad rámec jeho běžné činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žalovanému právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. ledna 2011

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu